

מראי מקומות- זבחים קי"ב

(ד) **שר"ש אומר, כל שהוא ראוי לבא לאחר זמן, הר"ז בלא תעשה וכו'-** העיר המקדש דוד (כ"ז, ה'), איך שייך לומר בזב וזבה דנחשב ראוי לבא לאחר זמן ויהי' להם הלא תעשה, הרי אולי לעולם יסתרו ספירתן עד יום מותן, ולעולם לא יהי' להם זמן להקריב קרבן שלהם. והוכיח מזה דאפי' אם ספק הוא אם יהיו ראויים לבוא לאחר זמן, זה ג"כ נחשב ראוי.

(ה) **איזהו מחוסר זמן בבעליו הזב והזבה וכו' עולותיהן ושלמיהן בחוץ חייבין- פרש"י,** שהרי מתקבלות בפנים נדבה לשמן. אולם הק' המקדש דוד (כ"ז, ה'), הא נכלל במשנה זו גם מצורע, ומצורע הרי אינו יכול לשלוח שום קרבן, כדאי' במו"ק, וא"כ למה אם הביא עולתו או שלמים שלו בחוץ הרי הוא חייב לכ"ע, הרי עכשיו אינו ראוי להבאה. וע"ש שצייד דאולי מה דאמרי' דמצורע אינו משלח קרבנותיו, היינו רק דאינם עולים לו לשום חובה, אבל עכ"ז כשרים הם, ולכן שייך איסור שחוטי חוץ, וסיים בצ"ע.

(ו) **והמגיש והמסדר את השלחן- הק' בחי' הגרי"ז,** הא מה שייך הגשה בחוץ, והרי אפי' למ"ד דאי' מנחות בבמה, אבל אין הגשה בבמה. ואפי' למ"ד דבמה צריך מזבח, אולם אי"ז מזבח אלא להקטרה, אבל אינה מזבח כלפי הגשה. וביותר ק' למ"ד דאי"ז מזבח אלא סלע, א"כ מה שייך הגשה בכלל בחוץ, הרי הגשה הוא דוקא למזבח, וכאן אין מזבח. ותי' דצ"ל דמיירי דהוציאו המזבח לחוץ, ועשה אז הגשה, ובזה שפיר הוי הגשה בחוץ. וכע"ז הק' לענין סידור השלחן, דמה שייך סידור השלחן בחוץ, וביאר דצ"ל דמיירי דהביאו השלחן לחוץ, ואז סידר עליו, וזהו האיסור חוץ.

(א) **טעמא דאבדה, הא הפריש שתי חטאות לאחריות וכו'-** הק' האילת השחר, למה לא אמרי' דהיכא דאבדה א' מהן דאומדנא הוא דאם ימצא הראשונה, דבכה"ג לא הי' רוצה מעיקרא שיהי' השניה קדוש, והניח בקו'.

פרת חטאת

(ב) **פרת חטאת ששרפה חוץ מגתה- ע' ברש"י דגרס "ששחטה", וע' במנחת אברהם** ריש פרקין שהביא מהגרי"ז דחקר בהא דס"ד דפרת חטאת יהי' חייב משום חוץ, האם זה משום דעשה השחיטה או השריפה חוץ ממקום המקדש, או משום שהוא חוץ ממקום עבודתו. דהיינו, די"ל דנחשב עבודת חוץ משום שהוא חוץ מן המקדש, אלא דהיכא דעושה העבודה במקומה, א"כ בזה אין שייך איסור חוץ משום שנעשה במקום עשייתה. וא"כ, אם לא עשה אותה במקום עשייתה, אז חייב משום שאינה נעשה במקום המקדש. וביאר הגרי"ז דאם גרסי' ששרפה, א"כ ע"כ האיסור הוא משום שנעשה שלא במקום עשייתה (דאין שייך שריפת פרה במקדש בכלל). אבל אם גרסי' ששחטה, א"כ שפיר יתכן לומר דהאיסור הוא מה שלא נעשה במקדש. ולכן כ' המנח"א דלפי רש"י דגרס ששחטה, י"ל דהאיסור הוא מה ששחטה חוץ למקדש, ולפי הרמב"ם דגרס ששרפה, צ"ל דהאיסור הוא במה ששרפה שלא במקום עבודתה.

(ג) **בעלי מומין- הק' היראים (רפ"א [ש"צ]),** למ"ד דאין לשחיטה אלא לבסוף, א"כ נמצא דבשעת שחיטה, כבר הוא בעל מום, וא"כ שוב לא הוי ראוי לפתח אהל מועד, וא"כ איך יתכן לעולם להתחייב משום שחוטי חוץ. ותי' דכיון דדרך הכשר קא עביד, אי"ז נקרא מום.

(יא) **קק"ל בכל מחנה ישראל - פרש"י**, כמו שהן שרויין בדגליהן. ומבואר מדברי רש"י דצריך להיות בתוך המחנה דוקא. אולם ע' בהגהות ר' צ"ה ברלין שהביא מש"כ הרמב"ן בפ' ראה דיכול לאכול אותה במדבר בכל מקום שירצה, ואין צריך להיות בתוך המחנה דוקא. והק' ר' צ"ה ברלין דממתני' משמע דצריך להיות בתוך המחנה דוקא, ע"ש מש"כ בזה.

(יב) **קק"ל ומע"ש בכל הרואה - פי' בחי' הגרי"ז** (וכן הוא בחי' הגרי"ז על התורה פ' ראה), דאין הביאור בהא דכל הרואה דדינו כמו מחנה ישראל, אלא דין הוא בכל הרואה דנתרבה לענין אכילת קק"ל. והראי' הוא דהא **תוס' כ' לר"י ור"ש** דגם בנוב וגבעון קק"ל נאכלים בכל הרואה, ואף דבנוב וגבעון לא הי' מחנות, וא"כ ע"כ דין רואה אינו מדין מחנה ישראל, אלא דין מחודש הוא דיכול לאכול קק"ל בכל הרואה.

(יג) **באו לנוב וגבעון, הותרו הבמות - בענין במה גדולה, ע' במקדש דוד (כ', ב') דכ' לדון אם יש לבמה גדולה דין מקדש לענין שילוח טמאים, ולדין טומאת מקדש, די"ל דכל דין טומאת מקדש הוא משום דהתורה קוראו למקדש משכן, ולכן יש לשאול אם נוב וגבעון נקרא משכן או לא, ונפק"מ גם לענין אם יש לכהנים דין לשמור נוב וגבעון כמו שיש להם מצוה לשמור המקדש, ע"ש.**

(יד) **באו לנוב וגבעון, הותרו הבמות... קק"ל בכל ערי ישראל - הק' בחי' הגרי"ז**, למה דוקא בכל ערי ישראל, הרי כיון דאין מחנה ישראל, למה אינם יכולים לאכול קק"ל בכל מקום. ואף דאי"ז מחנה ישראל, אבל גם הערי ישראל אינם מחנה ישראל, ומ"מ יש דין מחודש דבשעת היתר הבמות יכול לאכול בכל מקום, דאין צריך להיות לפני' ד' דוקא, וא"כ מ"ש אכילה בערי ישראל מבכל מקום. וע"ש בכל זה באריכות.

(ז) **והמטיב את הנרות - העיר בחי' הגרי"ז**, הא לכאור' לא שייך חיוב חוץ בהטבת הנרות, לפי שאין כאן קרבן אלא מעשה עבודה גרידא. ובפרט למש"כ רש"י דהטבת הנרות היינו דישון המנורה, דבשלמא נתינת השמן הי' ניחא, דהשמן יש בה קדושת הגוף, אבל בדישון מה שייך. ומשמע דרוצה להוכיח מכאן דאה"נ, שייך איסור העלאת חוץ במעשה עבודה גרידא, אפי' אם אינה שייך לחפצא של הקרבן בכלל.

(ח) **והקומץ - ע' בשפת אמת דכ' לחקור במי שקמץ והקטיר בחוץ, מה דינו, האם נימא דכיון דפטור על הקמיצה פטור, אז גם על ההקטרה פטור, דהו"ל כאילו הקטיר קודם הקמיצה, דפטור משום דאינו ראוי לפני, או דלמא כיון דאם עשה הקמיצה וההקטרה בפנים הי' ראוי, א"כ אם עשה שניהם בחוץ חייב, וכמו שוחט ומעלה בחוץ דחייב. אבל יש מקום לחלק, דהתם אי' קרא, וכאן ליתא. וכ' דאם אמרי' דבאמת פטור, א"כ יש ליישב קו' **התוס' יו"ט**, דהק' למה לא כלל הא דהקומץ לעיל עם שאר דיני מנחה. אבל לפי זה א"ש, דאתא לאשמענין דאם קמץ בחוץ דפטור אף על ההקטרה.**

(ט) **עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ועבודה בבכורות - העיר המהרש"ם**, הא רש"י על התורה כ' דמשחטאו בעגל נפסלו הבכורות לעבודה [ומבואר דהבין דמיד נתבטלו עבודתן, וצ"ע בזה], והביא דהאור זרוע כ' דכאן מיירי בבכורות שבלויים.

(י) **ועבודה בבכורות - ע' בחזון איש (קמא, מ"א, י"ב) שכ' דלכאור' נראה דלא הי' עבודה בבכורות אלא בקרבן ציבור, כמו עולת סיני, אבל בקרבן יחיד, דכשר זר בבמה, לא עדיפי הבכורות מכהנים, ולכן אף פשוטים יהיו כשרים, אלא דכ' דלקמן (ק"ח). משמע דגם קרבן יחיד טעון בכור, והניח בצ"ע.**